

ГОРБАТЮК О. В.

ст. викладач
ПВНЗ «Хмельницький економічний університет»

АНТОНІШИН В. В.

магістрант
ПВНЗ «Хмельницький економічний університет»

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ТА УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ АВТОМАТИЗАЦІЇ

У статті розкрито актуальні питання, які стосуються висвітлення нових шляхів удосконалення фінансового й управлінського обліку в умовах автоматизації. Запропоновано використання сучасних автоматизованих систем управлінського і фінансового обліку, технології організації, мультимедійні інтерактивні системи використання інформації, побудовані на використанні переваг ІТ-технологій. Установлено, що в умовах посилення конкурентної боротьби між бухгалтером та менеджером для ефективної роботи в усіх предметних областях є автоматизовані інформаційні системи.

Ключові слова: автоматизація, інформаційні системи, автоматизоване робоче місце бухгалтера, фінансовий облік, управлінський облік.

ГОРБАТЮК А. В.

ст. преподаватель
ЧВУЗ «Хмельницкий экономический университет»

АНТОНИШИНА В. В.

магистрант
ЧВУЗ «Хмельницкий экономический университет»

ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ФИНАНСОВОГО И УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА В УСЛОВИЯХ АВТОМАТИЗАЦИИ

В статье раскрыты актуальные вопросы, касающиеся освещения новых путей совершенствования финансового и управленческого учета в условиях автоматизации. Предложено использование современных автоматизированных систем управленческого и финансового учета, технологии организации, мультимедийные интерактивные системы использования информации, построенные на использовании преимуществ ИТ-технологий. Установлено, что в условиях усиления конкурентной борьбы между бухгалтером и менеджером для эффективной работы во всех предметных областях являются автоматизированные информационные системы.

Ключевые слова: автоматизация, информационные системы, автоматизированное рабочее место бухгалтера, финансовый учет, управленческий учет.

HORBATIUK O. V.

senior lecturer
Private Higher Educational Institution "Khmelnitsky Economical University"

ANTONISHYN V. V.

master's degree student
Private Higher Educational Institution "Khmelnitsky Economical University"

WAYS FOR IMPROVING OF THE FINANCIAL AND MANAGERIAL ACCOUNTING IN TERMS OF AUTOMATIZATION

The article deals with actual issues relating to coverage of new ways for improving the financial and managerial accounting in terms of automation. The use of modern automated systems of management and financial accounting, technologies of organizations, interactive multimedia system of using information built on the use benefits of IT-technologies is proposed in the article. It has been established that automated information systems are for effective work in all subject areas in terms of increased competition between the accountant and manager.

Key words: automation, information systems, automatic working place of accountant, financial accounting, management accounting.

Постановка проблеми. Удосконаленням фінансового та управлінського обліку є поєднанням інформаційних і автоматизованих систем обліку, аналізу та аудиту з використанням автоматизованого робочого місця бухгалтера, які звільняють його від участі в процесах отримання, обробки і використання матеріалів або інформації, допомагають зменшити трудомісткість виконуваних операцій [3, с. 19].

В умовах посилення конкурентної боротьби між бухгалтером і менеджером для ефективної роботи в усіх предметних областях є автоматизовані інформаційні системи, які дають можливість приймати обґрунтовані своєчасні управлінські рішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У роботах провідних учених викладені концептуальні основи управління фінансами, проектами та програмами, державного регулювання, інформаційного забезпечення, контролінгу, комплексної оцінки інноваційної діяльності в промисловості. Вивченням теоретичних та методологічних аспектів удосконалення автоматизованих інформаційних систем на підприємствах займалися такі вчені: М. Т. Білуха, Ф. Ф. Бутинець, В. В. Собко, С. В. Івахненко, Ю. А. Кузьмінський, Ю. І. Осадчий, М. Г. Чумаченко та ін. У теорії форм обліку можна стверджувати, що фінансовий та управлінський облік – різні форми однієї і тієї ж системи, але управлінський є поняттям більш ємним, ніж фінансовий облік, хоча і базується на обліковій інформації. Тому завданням удосконалення організації обліку в умовах автоматизації можна назвати організацію збирання, реєстрації, трансформації та передачі інформаційних ресурсів для прийняття управлінських рішень.

Постановка завдання. Метою статті є розкриття шляхів удосконалення фінансового та управлінського обліку в умовах автоматизованої системи обробки інформації, а також визначення ролі автоматизованого робочого місця бухгалтера на підприємстві.

Виклад основного матеріалу. Одним із факторів, що гальмують розвиток удосконалення облікової діяльності, є недостатнє інформаційне забезпечення. Воно охоплює сукупність первинних і зведених даних, організацію збереження накопиченої інформації, способи її подання та методи перетворень, правила організації банку даних, методики кодування та пошуку інформації. При цьому необхідно, щоб споживач отримував необхідну інформацію з мінімальними витратами на її підготовку [4].

Використання сучасних інформаційних технологій в управлінні змінило функції облікового апарату у виконанні первинного обліку. Аналіз показав, що при ручному веденні бухгалтерського обліку лише на відображення операцій в облікових регістрах витрачається до 70% часу облікового персоналу [5]. За умов автоматизації обліковому персоналу немає потреби втручатися в інформаційний процес на будь-якому його етапі шляхом відображення даних у первинному обліку [6; 7].

На сучасному етапі удосконаленою формою управління суспільним виробництвом найбільш перспективним є автоматизація планово-управлінських функцій на базі персональних електронно-обчислювальних машин, установлених безпосередньо на робочих місцях фахівців. Ці системи набули широкого поширення в організаційному управлінні під назвою автоматизованих робочих місць.

Специфіка діяльності бухгалтерії дозволяє вибрати методом рішення створення автоматизованих робочих місць. Це дозволить використовувати систему людям, які не мають спеціальних знань в області програмування, і водночас дозволить доповнювати систему в міру потреби.

Автоматизовані робочі місця можна визначити як комплекс інформаційних ресурсів, програмно-технічних та організаційно-технологічних засобів індивідуального та колективного користування, об'єднаних для виконання певних функцій професійного працівника управління.

За допомогою автоматизованих робочих місць спеціаліст може обробляти тексти, посилати і приймати повідомлення, що зберігаються в пам'яті електронно-обчислювальної

машини, брати участь у нарадах, організувати і вести особисті архіви документів, виконувати розрахунки і отримувати готові результати в табличній і графічній формі. Зазвичай процеси прийняття рішень і управління в цілому реалізуються колективно, але необхідна проблемна реалізація автоматизованих робочих місць управлінського персоналу, що відповідає різним рівням управління і реалізованим функцій. Підготовка інформації для прийняття рішень, власне прийняття рішень та їх реалізація можуть мати багато спільного в різних економічних службах підприємства. Також багато функцій є типовими для багатьох підприємств. Це дозволяє створювати гнучкі, що перебудовуються структури управління [8].

Вихідні дані, своєчасно отримані в умовах автоматизованих інформаційних систем, необхідні при плануванні, внутрішньому аудиті, економічному аналізі та складанні бізнес-планів, а також при вирішенні правових та інших питань.

Автоматизовані інформаційні системи будуть сприяти створенню інфраструктури і сектору послуг, здатних підтримувати економіку. Рівень розвитку інформаційних систем визначить можливості для створення умов забезпечення реальності та достовірності фінансової звітності.

Оскільки автоматизована інформаційна система являє собою модель системи управління, через яку проходить формалізована і частково формалізована інформація, то адекватність цієї моделі покращиться з розвитком і вдосконаленням законодавства, що регулює сферу фінансових відносин в умовах функціонування інформаційних систем.

Створення автоматизованих інформаційних систем, не скасовуючи та не підміняючи людини, буде виконувати величезну роль в управлінні всілякими економічними процесами. Одна з причин недостатнього формування автоматизованих інформаційних систем полягає в тому, що вона використовується, головним чином, для поліпшення діяльності адміністративних систем, для рутинної роботи, але не спрямована на вирішення творчих завдань. Це визнають і американські дослідники досвіду застосування даної системи в управлінні. Тим не менше саме тут лежать найбільші потенційні можливості інформаційних систем.

Зростаюча роль автоматизованих інформаційних систем зовсім не означає, що будуть усунені людські методи аналізу і прийняття управлінських рішень: оцінка інформації, вибір альтернатив, неоднозначність процедур дослідження, використання модельних і цифрових форм. Вони збережуть своє значення і надалі, але вони будуть збагачені і посилені завдяки тим можливостям, які відкриває інформаційна система [9, с. 92-109].

Широке застосування інноваційних інформаційних технологій для автоматизації рутинних обчислювальних процедур, наприклад, в установах України за останні декілька років стало нормою. Впровадження інформаційних технологій послужило потужним прискорювачем для створення в нашій країні цілої індустрії з розробки програмно-технічних комплексів автоматизації виробничих процесів.

Комп'ютеризація супроводжується вдосконаленням технології виробничих процесів та послуг і підвищенням загального рівня керованості цими процесами. Використання сучасних інформаційних технологій дозволяє комплексно вирішувати актуальні проблеми аналізу.

Автоматизована система обліку в загальному вигляді являє собою особливу форму організаційного управління на базі використання основних наукових і прикладних положень інформаційно-кібернетичного синтезу. Для створення і функціонування автоматизованої системи обліку широко застосовуються основи теорії управління складними динамічними об'єктами і практичні аспекти побудови інформаційних систем для збору, зберігання, переробки, аналізу та передачі інформації про хід реалізації підприємством своїх основних функцій. Спираючись на програмно-апаратні засоби автоматизації процесів інформаційного обміну, на методи математичного моделювання аналітичних, фінансових, господарських та інших процедур, автоматизована система обліку дозволяє значною мірою впорядкувати рух інформаційних потоків усередині підприємства, знизити загальну трудомісткість управлінської діяльності, істотно підвищити інформативність, обґрунтованість і своєчасність прийняття управлінських рішень [1].

Це досягається за рахунок використання в якості прикладного інструментарію для реалізації базових економіко-математичних методів побудови моделі сучасних інформаційних технологій, що дозволяють реально на практиці використати основні ідеологічні принципи математичного моделювання для управління складною інформаційною інфраструктурою виробництва.

У даному контексті під інформаційними технологіями потрібно розуміти сукупність сучасних засобів і методів обробки інформації, що використовуються в повсякденній роботі. На базі цих технологій будуються закінчені інформаційні системи, що дозволяють автоматизувати ту чи іншу операцію або процедуру. Взаємопов'язана сукупність таких технологій і систем складає програмно-апаратну основу автоматизованої системи обліку.

Побудова інтегрованої автоматизованої системи обліку, яка б об'єднувала всі інформаційні процеси і процедури, здатна істотно підвищити загальний рівень керованості. Правильне відображення в рамках такої системи всіх інформаційних і функціональних зв'язків, діючих в установах, дозволить сформувати найбільш повну картину організаційно-технологічного й інформаційно-аналітичного стану підприємств. Це, у свою чергу, матиме безпосередній позитивний вплив на рівень здійснення всіх без винятку управлінських операцій. Тому правильна побудова і використання такої системи не тільки підвищить рівень інформаційного і операційного обслуговування, але й надасть можливість у повному обсязі контролювати всю роботу підприємства на будь-який момент із необхідним ступенем деталізування.

Повномасштабне відображення всього спектру процесів у рамках такої автоматизованої системи обліку дозволить реально наблизити автоматизацію інформаційних процесів до проблем прийняття оптимальних управлінських рішень, поставивши процес управління на наукову основу із застосуванням процедур моделювання і прогнозування різних економічних ситуацій [3. с 63-67].

Висновки. Проаналізовані у статті точки зору провідних учених свідчать, що застосування інноваційних форм фінансового та управлінського обліку в умовах автоматизованої системи обробки інформації на підприємстві є однією з найбільш важливих задач.

Інформаційні системи будуть сприяти активному впровадженню в бухгалтерську практику останніх досягнень в області обчислювальної техніки, мережевих та інформаційно-технічних методів захисту інформації та обробки даних. Створення інформаційних систем бухгалтерського обліку забезпечить функціональну гнучкість і можливість швидкого та ефективного перерозподілу функцій, інформаційні системи будуть технічно реалізовуватися, посилиться рівень сервісу, що надається, створяться оптимальні умови для високоефективної діяльності працівника.

З урахуванням вищевикладеного, запропоновано використання сучасних автоматизованих систем управлінського і фінансового обліку, технології організації, мультимедійні інтерактивні системи використання інформації, побудовані на використанні переваг ІТ-технологій, адже вони набувають усе більшої поширеності і значущості. Це дозволить підвищити ефективність ведення управлінського і фінансового обліку та раціонально організувати працю бухгалтера.

Список використаних джерел

1. Економіка розвитку : підручник / [О. М. Царенко ; ред. І. В. Сало]. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2004. – 590 с.
2. Закон України «Про інноваційну діяльність» № 40-IV від 4 липня 2002 року // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36 (з наступними змінами й доповненнями).
3. Івахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку : наук. вид. / С. В. Івахненко. – Житомир, 2009. – 241 с.
4. Інноваційний розвиток промисловості України / [О. І. Волков, М. П. Денисенко, А. П. Гречан та ін.] ; під ред. проф. О. І. Волкова, проф. М. П. Денисенка. – К. : КНТ, 2006. –

648 с.

5. Сопко В. В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. В. Сопко, В. П. Завгородній. – К. : КНЕУ, 2004. – 412 с.

6. Краева Т. А. Методология и организация учета в условиях автоматизации / Т. А. Краева. – М. : Финансы и статистика, 1992. – 160 с.

7. Муравський В. Документування в умовах повної автоматизації обліку / В. Муравський // Бухгалтерський облік і аудит – 2008. – № 5. – С. 48-52.

8. Інформаційні системи і технології в обліку : навч. посіб. / Л. О. Терещенко, І. І. Матієнко-Зубенко. – К. : КНЕУ, 2004. – 187 с.

9. Мних Є. В. Організація автоматизованих робочих місць облікового персоналу / Є. В. Мних, Є. І. Цікало, Р. М. Бунь. – Львів : Видавн. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2004. – 167 с.

10. Інноваційні форми фінансового та управлінського обліку в умовах автоматизованої системи обробки інформації / О. В. Горбатюк, Р. Ю. Козяр // Наук.-теорет. журн. Хмельниц. екон. ун-ту «Наука й економіка». – 2011. – № 1 (21). – С. 71-75.
